

Verohallinnon tulorekisteriyksikkö

Tulorekisterin kehittämissuunnitelma 2022-2025

Finanssiala kannattaa tulorekisterin jatkokehitystä sidosryhmäyhteistyön avulla

- Tärkeimpänä kehityskohteena tulisi olla tiedon laadun ja oikeellisuuden saavuttaminen
- Finanssiala ry (FA) kannattaa rekisterin kehitystyötä sidosryhmäyhteistyön avulla
- Mikäli voitonjakoa halutaan tulorekisteriin, FA:n näkemys on, että tulee erityisesti määrittää tulorekisterin ja sen käyttäjien näkökulmasta tarpeelliset tiedot ja keskittyä näiden saamiseen tulorekisteriin:
 - Tiedot rajoitetusti verovelvollisten hallintarekisteröityjen osakkeiden perusteella saamista kotimaisista osingoista eivät hyödytä tulorekisterin käyttäjiä, minkä lisäksi näiden osalta raportoinnin järjestäminen olisi monimutkaista ja kallista. Näiden tietojen tulorekisteriin toimittamista ei tule edellyttää.
 - Tiedot ulkomaisten yhtiöiden kotimaisille osingonsaajille jakamista osingoista muodostavat hyvin pienen ja raportoinnin kannalta irrallisen kokonaisuuden kotimaisiin osinkoihin nähden. Tämän raportoinnin hyödyt jäävät pieniksi kustannuksiin nähden. Näiden tietojen tulorekisteriin toimittamista ei tule edellyttää.
 - Kotimaisten pörssiyritysten kotimaisille osingonsaajille jakamat osingot on mahdollista saada tulorekisteriin. Näiden osalta on kuitenkin huomioitava raportoinnin järjestämisessä kustannustehokkuus sekä se, millä toimijalla on parhaat edellytykset raportointiin. FA:n käsitys on, että arvopaperikeskuksella / osingonmaksajilla on tähän parhaat edellytykset.

FA katsoo, että Valtiontalouden tarkastusviraston esiin nostamat tiedon laadun puutteet ja ongelmat tulisi nostaa rekisterin kehittämisen pääkohdaksi, koska nämä aiheuttavat merkittävää hallinnollista taakkaa tiedon käyttäjille. Erityisesti huomiota tulisi kiinnittää siihen, että tiedon tuottajien toimittama alkuperäinen tieto olisi oikein, koska jälkikäteen korjaaminen ja suunnitelmassa esitetty valvontatietojen hyödyntäminen on aina toissijainen keino korjata tiedon laadun puutteita.

1 Kokonaisprosessin mittariston kehittäminen ja analyysiyhteistyö

FA näkee kokonaismittaristotyön edelleen hyödyllisenä toimintojen kehittämisen ja seurannan kannalta, mutta hajautetussa toimeenpanojärjestelmässä mittauspisteiden määrittäminen on hankalaa. Mittariston kehittämistä olisi hyvä aluksi rajata järjestelmiin, joilla on mahdollisuuksia tiedon tuottamiseen.

2 Käyttäjän selvittämän valvontatiedon lisääminen tulorekisteriin

FA:n mielestä kehittämissuunnitelmassa ehdotettu esiselvitys on tarpeellinen ja valvontatietojen näkyminen muille käyttäjille voi osaltaan poistaa tiedon luotettavuuteen liittyviä ongelmia. Tämä ei kuitenkaan yksinomaan ole riittävä, vaan panostuksia tulisi kohdentaa myös ongelman varsinaiseen syyhyn, eli tiedon tuottajien kykyyn parantaa toimittamansa tiedon laatua.

3 Yhteisöjen voitonjaon tallentaminen tulorekisteriin

Tulorekisterin kehittämissuunnitelmassa esitetään yhteisöjen voitonjaon tallentamista tulorekisteriin seuraavasti:

”Käytännössä kehitysaihiossa ehdotetaan, että tulorekisteriin ryhdyttäisiin keräämään tiedot pörssiyhtiöiden jakamista osingoista, noteeraamattomien yhtiöiden jakamista osingoista, ulkomaisista osingoista, maksetuista pääomanpalautuksista, osakaslainojen nostoista ja niiden takaisinmaksuista sekä osuuskuntien ylijäämien maksuista. Tulotiedot tulorekisteriin ilmoittaisi joko arvopaperin säilyttäjä (Euroclear), suorituksen välittäjä (pankki/sijoituspalveluyritys) taikka suorituksen maksava yhtiö itse tai sitä edustava tilitoimisto.”

Nykyisellään yhteisöjen voitonjako muodostaa hyvin monimutkaisen kokonaisuuden veroraportoinnin kannalta. **FA korostaa, ettei kaikenlaista yhteisöjen voitonjakoa voida niputtaa samaan kokonaisuuteen, vaan harkintaa tulorekisteriin lisäämisestä tulee tehdä itsenäisesti erillisten kokonaisuuksien osalta.** Tällaisia erillisiä kokonaisuuksia ovat osingonsaajien osalta selkeästi ainakin:

1. kotimaisten yhtiöiden osingonmaksut rajoitetusti verovelvollisille osingonsaajille (erityisesti listayhtiöiden osalta),
2. kotimaisten yhtiöiden osingonmaksut yleisesti verovelvollisille tahoille (jossa voidaan vielä erottaa ainakin listayhtiöiden voitonjako sekä listaamattomien yhtiöiden voitonjako), sekä
3. ulkomaisten yhtiöiden voitonjako / osingonmaksut yleisesti verovelvollisille osingonsaajille.

Yksityiskohtaisemmin FA huomauttaa erilaisista osingonmaksutilanteista seuraavaa:

- 1) Kotimaisten yhtiöiden hallintarekisteröidyt osakkeet ja osingonmaksut rajoitetusti verovelvollisille osingonsaajille

Rajoitetusti verovelvollisten omistamille hallintarekisteröidyille osakkeille maksettavien pörssiosinkojen saattaminen tulorekisteriin olisi hyvin monimutkainen operaatio, joka ei hyödyttäisi tulorekisterin käyttäjiä. Tällä perusteella FA esittää, ettei näitä hallintarekisteröityjen osakkeiden ulkomaalaisille omistajille maksettuja osinkoja oteta mukaan tulorekisteriraportointiin. Perustelut ovat seuraavia:

16.9.2021

Tuominen Timo,
Luukkonen Lauri

- Hallintarekisteröityjen osakkeiden voitonjaon osalta nykymallinen veroraportointi on otettu käyttöön vuoden 2021 alussa. Veroraportointia suorittavat Verohallinnon säilyttäjärekisteriin merkityt pankit. Ideana on, että lähimpänä ulkomaista osingonsaajaa oleva rekisteröitynyt pankki toimittaa Verohallintoon suoraan tiedot osingonsaajasta. Raportointi tulorekisteriin vaatisi toimia ulkomaisilta osakesäilyttäjiiltä ympäri maailmaa. **Jo nykyisellään on vaikeuksia saada ulkomaisia ja kotimaisiakin toimijoita sitoutumaan mukaan tähän malliin, jonka käyttö on vapaaehtoista. FA ei pidä realistisena, että ulkomaiset toimijat sitoutuisivat toimittamaan tiedot edellytetyssä aikataulussa tulorekisteriin, erityisesti kun nykyisellään tiedot tulisi toimittaa vasta osingonjakovuoden jälkeen Suomeen Verohallinnolle.** Muutoksia raportointiin tulee myös ehdottomasti välttää tässä vaiheessa: Raportointitapaan ei voida lähteä suunnittelemaan näin kattavaa muutosta heti sen jälkeen kun uusi menettely on otettu käyttöön. Tämä antaisi täysin väärän signaalin niille tahoille, jotka tähän raportointiin ovat ylipäättään lähteneet tai, jotka ovat suunnitelleet mukaan lähtemistä. **Mikäli hanketta edistettäisiin edelleen rajoitetusti verovelvollisten saamien osinkojen osalta puuttuvista hyödyistä huolimatta, tulee asiassa kuulla myös ulkomaisten veronpidätystä hoitavien tahojen kantoja, jos näiden raportointia aiotaan muuttaa.**
- Tulorekisterin näkökulmasta tietojen hyödyllisyys ja käytettävyys rajoitetusti verovelvollisista pörssiosakkeita omistavista osingonsaajista olisi luultavasti olematon: Tietoja ei käytännössä tulla tarvitsemaan Suomessa esimerkiksi etuuksien määräämistä varten, sillä nämä henkilöt eivät Suomesta tukia saisi. Hallintarekisteröinti on ylipäättään Suomessa mahdollista ainoastaan ulkomaisille sijoittajille, eivätkä ylipäättään näiden henkilöiden saamat ulkomaiset tulot (esim. palkat) olisi tulorekisterissä.
- Lähtökohtaisesti ulkomaisilla osingonsaajilla ei ole suomalaista henkilötunnusta, vaan ulkomaisen veroviranomaisen antama paikallinen TIN (tax identification number). Mahdollisesti näitä voi olla useampiakin (eri valtioiden myöntämiä). Tämä heikentää entisestään tietojen käytettävyyttä tulorekisterin piirissä.
- Kun kyse olisi lähtökohtaisesti luonnollisten henkilöiden saamista osingoista, soveltuisi myös tietosuojasääntely tietojen keräämiseen. Ainoastaan tarpeellisia henkilötietoja tulisi kerätä, ja mikäli tiedoilla ei ole käytettävyyttä tulorekisterin näkökulmasta, ei tällaista tietoa tulisi kerätä tietosuojasääntelyn näkökulmasta. Tietoja voitaisiin käyttää luultavasti tilastotarkoituksiin esimerkiksi sen suhteen, että tuotettaisiin aggregoitua tietoa ulkomaille maksettujen osinkojen määrästä, mutta tällaisessa ei ole tarvetta identifoida vastaanottajia. Tällaisen tiedon tuottamisen kannalta ei ole missään määrin tarpeellista saattaa näitä osingonmaksuja saajakohtaisen tulorekisteriraportoinnin piiriin.
- Ylipäättään on huomattava, ettei kaikista rajoitetusti verovelvollisista osingonsaajista toimiteta tietoa Verohallintoon nykyiselläänkään, jolloin kattavasti tietoja ei tulorekisteriin näistä osingonsaajista saataisi. FA:n

16.9.2021

Tuominen Timo,
Luukkonen Lauri

käsitys on, että iso joukko rajoitetusti verovelvollisista osingonsaajista osingonsaajista jää ns. tunnistamattomiksi. On myös yleistä, että osingonmaksujen tietoja korjataan mm. veronpidätysten osalta osingonmaksun jälkeen verovuoden aikana. Tämä tekisi reaaliaikaisesta raportoinnista sotkuista. Tietojen reaaliaikainen raportointi on siis todella haastavaa järjestää, ja tässä mielessä on myös kyseenalaista saavutettaisiinko raportoinnilla niitä hyötyjä, joita laajennuksella haetaan, mikäli raportointi ei olisi reaaliaikaista.

2) Kotimaisten yhtiöiden osingonmaksut yleisesti verovelvollisille tahoille

FA katsoo, että suomalaisten pörssiyritysten suomalaisille jakamat osingot on mahdollista saada tulorekisteriin, mutta tämä vaatii järjestelmämuutoksia, jotka tulevat vaatimaan aikaa. Asian järjestämisessä tulisi huomioida erityisesti kustannustehokkuus sekä se, millä toimijalla on parhaat edellytykset raportoida näitä osinkoja. Tässä mielessä FA esittää seuraavaa:

- Yksi selkeä tapa edetä olisi nykyinen vuosi-ilmoitusten mukainen lähtökohta, jossa lähtökohtaisesti suorituksen maksajalla olisi velvollisuus ilmoittaa osingonsaajista. Tämä olisi selkeää ja yksinkertaista myös siinä mielessä, että suorituksen maksajalla on aina selkeä ja yksiselitteinen liittymä suoritukseen.
- Toinen selkeä tapa järjestää raportointi on kytkeä raportointi arvopaperikeskuksiin (Suomessa Euroclear Finland). FA:n käsitys on, että mahdollisen uudistuksen voimaantullessa Euroclearin järjestelmästä löytyvät suoraan myös tulorekisteriin tarvittavat tiedot. Tämä muodostaisi luontevan raportointikanavan siinä mielessä, että tällöin tulorekisterillä olisi osinkojen osalta vain yksi vastapuoli, joka toimittaa tiedot. Kokonaistaloudellisesti järkevintä olisi, kun vain yksi toimija raportoi osinkoja. Yhdestä järjestelmästä lähetettävät tiedot olisivat myös varmemmin oikeellisia ja ajantasaisia.

3) Ulkomaisten yhtiöiden voitonjako / osingonmaksut yleisesti verovelvollisille osingonsaajille.

Ulkomaiset osingot muodostavat pienen ja raportoinnin kannalta irrallisen kokonaisuuden kotimaisiin osinkoihin nähden. Koska kattavan raportoinnin järjestäminen ja tietojärjestelmien muuttaminen olisi hyvin kallista verrattuna saavutettaviin etuihin, FA esittää, ettei ulkomaisten yhtiöiden suomalaisille maksettuja osinkoja oteta mukaan tulorekisteriraportointiin.

Perustelut tälle ovat seuraavia:

- Ulkomaisten osakkeiden perusteella maksettavan osingon raportointi tulorekisteriin edellyttäisi uudenlaisen kattavan raportoinnin järjestämistä sekä tietojärjestelmien laajaa muuttamista. Tämä muodostuisi hyvin kalliiksi.
- Suomalaisista vain hyvin pieni osa omistaa ulkomaalaisia (pörssi)osakkeita, ja näistä osinkoina saatavat summat ovat keskimäärin hyvin pieniä. Tulorekisterin tarkoituksena on pitkälti kerätä tulotietoja käyttäjiänsä varten mm. erilaisten

16.9.2021

Tuominen Timo,
Luukkonen Lauri

etuuksien myöntämistä varten, ja osinkojen merkitys esimerkiksi ansiosidonnaisia korvauksia määritettäessä on käsityksemme mukaan vähäinen.¹

- Nämä seikat huomioon ottaen jää näiden ulkomaisten osinkojen raportoinnilla saavutettava hyöty tulorekisterin näkökulmasta pieneksi. Ei ole välttämättä yksiselitteistä, mitä ulkomaisia tuloja verotetaan osinkona, tai miltä osin kyse olisi ansiotuloista tai pääomatuloista. Ulkomaalaisten yhtiöiden maksamien osinkojen verokohtelu myös vaihtelee siten, että osa osingoista verotetaan pääomatulona ja osa verotetaan ansiotulona, mikä omalta osaltaan vaikeuttaisi raportointia, sillä ansiotulo-osinkojen osalta on mahdollista, että tarvittaisiin samankaltaista "tietojen rikastamista" kuin kotimaisten osinkojen osalta.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs

¹ Ks. esim. työtaturma ja ammattitaitilain 81 §, jonka mukaan osinkoja ei huomioida.